

Sygn. akt V U 367/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiałło

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. W. działającej w miejsce zmarłego A. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania E. W. działającej w miejsce zmarłego A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 2 marca 2015 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt V U 367/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 marca 2015r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił ubezpieczonemu A. W. prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca nie ma prawa do emerytury na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż na dzień 26 lutego 2015 r., tj. na dzień, w którym upłynęło 182 dni okresu chorobowego udowodnił 24 lata, 3 miesiące i 4 dni pracy górniczej wobec wymaganych 25 lat. Ponadto organ rentowy poinformował, że okres zatrudnienia od 4 kwietnia 1989 r. do 26 lutego 2015 r. został uwzględniony do stażu pracy w całości jako okres pracy górniczej z wyłączeniem dnia nieobecności usprawiedliwionej płatnej oraz okresów, w których wnioskodawca korzystał ze zwolnień lekarskich. W związku z powyższym brak było możliwości doliczenia dodatkowo 820 dniówek przepracowanych w soboty, niedziele i święta w ww. okresie.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył A. W., domagając się przyznania prawa do emerytury górniczej. Podniósł, iż organ rentowy niesłusznie nie zaliczył mu do okresu pracy górniczej przepracowanych przez niego 820 dniówek pod ziemią w soboty, niedziele i święta. Pracę w te dni świadczył w pełnym wymiarze obowiązującego go czasu pracy określanego jako tzw. dniówka robocza, a od wynagrodzeń wypłaconych mu za pracę w soboty, niedziele i święta w latach od 1989 r. do 2003 r. i od 2013 r. do 2015 r. zostały odprowadzone składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Wnioskodawca podniósł także, iż w okresie całego zatrudnienia w (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P. zdarzało się wielokrotnie, iż pracował w przodkach oraz w drużynach ratowniczych pod ziemią, co na podstawie art. 50d ust. 1 ustawy emerytalnej pozwala na zaliczenie takiego okresu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym. Wskazał,

iż dysponuje zaświadczeniem pracodawcy z 27 lutego 2015r., z którego wynika, iż na stanowisku pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym pracował w przodku tylko przez 4 dni i to wyłącznie w okresie zatrudnienia od 2007 - 2011. Treść tego zaświadczenia - zdaniem wnioskodawcy - stoi w oczywistej sprzeczności z informacjami znajdującymi się w kartach kontrolnych czasu pracy, których szczegółowa analiza prowadzi do wniosku, że w okresie od 1989 r. do 2006 r. przepracował około 416 dniówek przodkowych i dniówki te powinny zostać zaliczone do okresu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym, a więc do okresu jego pracy górniczej powinno zostać doliczonych dodatkowo 208 dniówek ($416 \times 1,5 = 624 - 416 = 208$). Wnioskodawca podniósł dodatkowo, iż w okresie zatrudnienia korzystał ze zwolnień lekarskich z powodu choroby i wypadków przy pracy. Łączny okres takiej płatnej niezdolności do pracy z powodu wypadków przy pracy wynosi 74 dniówki i dniówki te powinny być zaliczone do okresu jego pracy górniczej na podstawie art. 50e ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej, uprawniając go do emerytury również na podstawie tego przepisu. Zdaniem ubezpieczonego, organ rentowy - odmawiając mu prawa do emerytury na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej - naruszył art. 50b tej ustawy bezpodstawnie uznając, że z okresu jego zatrudnienia wyłączeniu podlegają okresy jego usprawiedliwionej nieobecności płatnej oraz okresy zwolnień lekarskich.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodał, iż okresy zatrudnienia wnioskodawcy od 4 kwietnia 1989 r. do 26 lutego 2015 r. (z wyłączeniem nieobecności usprawiedliwionych płatnych oraz okresów przebywania na zwolnieniach lekarskich) przyjął z zastosowaniem przelicznika 1,5, a 4 dniówki przepracowane bezpośrednio w przodku z zastosowaniem przelicznika 1,8. Informację o dniówkach przodkowych przyjął z zaświadczenia z 6 lutego 2015r. wystawionego przez pracodawcę ubezpieczonego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. W., ur. (...), w okresie od 4 kwietnia 1989 r. do 27 lutego 2015 r. był zatrudniony w (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P. na stanowiskach:

- od 4 kwietnia 1989 r. do 31 lipca 1994 r. - spawacz gazowo - elektryczny pod ziemią,
- od 1 sierpnia 1994 r. do 31 lipca 2002 r. - ślusarz - spawacz pod ziemią,
- od 1 sierpnia 2002 r. do 27 lutego 2015 r. - ślusarz - spawacz pod ziemią.

A. W. pracował głównie w komorze mechanicznej przy przeglądach i remontach maszyn górniczych oraz posiadał kwalifikacje jako operator maszyn pozaprzodkowych. W razie awarii wysyłany był razem z brygadą do uszkodzonej maszyny na oddział górniczy, gdzie usuwano awarię na miejscu (jeżeli naprawa wynosiła mniej niż jedną godzinę) lub uszkodzona maszyna była holowana na komorę mechaniczną. Praca przy holowaniu maszyny nie była pracą w przodku.

Pracodawca ubezpieczonego ewidencjonował przepracowane przez niego dniówki, w tym dniówki przodkowe. Rejestracja przepracowanej dniówki w karcie ewidencji czasu pracy przeniesiona z „Raportu zmianowego” oznaczona była jako znak I lub I. Przeniesienie dniówki z karty ewidencji czasu pracy do dokumentu płacowego oznaczało przekreślenie tej dniówki i powstanie zapisu w postaci znaku „+” lub „x”. Zapis dniówki w postaci cyfrowej informował o rodzaju wykonywanej pracy, która określała wysokość premii dla danego rodzaju robót. Dniówki przodkowe ewidencjonowane były wyłącznie w „Załączniku do karty ewidencyjnej pracownika” według stanowisk pracy określonych w załączniku nr 1 do zarządzenia Nr 1 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 5 lutego 1996r. w sprawie ewidencjonowania przez zakłady pracy okresów zatrudnienia na stanowiskach, na których okresy pracy zalicza się w wymiarze półtora krotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty oraz na niektórych innych stanowiskach pracy górniczej”.

Za okres od 1989 r. do 2002 r. A. W. nie miał prowadzonego „Załącznika do karty ewidencyjnej”, ponieważ pracował w oddziałach pomocniczych, nieprowadzących robót bezpośrednio w przodku.

W okresie od 2007 - 2011 A. W. przepracował bezpośrednio w przodku łącznie 4 dniówki.

W ww. okresie zatrudnienia A. W. posiadał:

1. nieobecność usprawiedliwioną płatną - w dniu 18.02.1991 r.;
2. nieobecność usprawiedliwioną niepłatną - w dniu 27.02.2015 r.;
3. okresy przebywania na zasiłku chorobowym w łącznym wymiarze 1 roku, 5 miesięcy i 7 dni, tj.: od 1993.02.22 do 1993.02.26, od 1994.02.21 do 1994.03.05, od 1994.10.03 do 1994.10.07, od 1995.01.23 do 1995.01.30, od 1995.02.15 do 1995.02.24, od 1995.07.21 do 1995.07.31, od 1996.01.23 do 1996.01.30, od 1996.05.08 do 1996.05.15, od 1997.01.06 do 1997.01.10, od 1997.05.23 do 1997.05.28, od 1997.09.05 do 1997.09.07, od 1997.11.07 do 1997.11.21, od 1998.03.30 do 1998.04.03, od 1998.04.08 do 1998.04.24, od 1998.12.16 do 1998.12.24, od 1999.02.13 do 1999.02.19, od 1999.12.06 do 1999.12.10, od 2000.03.06 do 2000.03.13, od 2000.09.27 do 2000.10.06, od 2001.05.13 do 2001.05.18, od 2001.07.23 do 2001.08.03, od 2004.10.15 do 2004.10.19, od 2004.10.27 do 2004.11.08, od 2007.03.28 do 2007.04.06, od 2007.04.10 do 2007.04.13, od 2008.02.04 do 2008.02.08, od 2008.05.12 do 2008.05.16, od 2008.10.10 do 2008.10.24, od 2010.02.18 do 2010.03.07, od 2010.06.01 do 2010.06.25, od 2011.08.31 do 2011.09.02, od 2012.01.25 do 2012.01.26, od 2012.02.13 do 2012.03.05, od 2012.12.05 do 2012.12.14, od 2013.09.11 do 2013.09.30, od 2014.08.04 do 2014.08.08, od 2014.08.29 do 2015.02.26;
4. okres przebywania na zasiłku chorobowym z tytułu wypadku przy pracy w wymiarze 2 miesięcy i 14 dni, tj.: od 1999.05.05 do 1999.05.23, od 2003.04.30 do 2003.05.30, od 2006.01.16 do 2006.01.28 i od 2007.09.18 do 2007.09.28;
5. okresy przebywania za zasiłku chorobowym, które z uwagi na przekroczenie w danym roku rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe zostały uwzględnione jako okres składkowy nie będący pracą górniczą w wymiarze 15 dni: od 2009.12.17 do 2009.12.24 od 2012.12.15 do 2012.12.21.

W okresie zatrudnienia w (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P. A. W. przepracował okres 24 lat, 3 miesięcy i 4 dni zaliczony do pracy górniczej.

Po uwzględnieniu okresów niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami przy pracy łączny wymiar pracy górniczej A. W. wyniósł 24 lata, 5 miesięcy i 16 dni.

dowód: - dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy;

- kopia dokumentacji płacowej i kart zasiłkowych;

- akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy;

- informacja ZUS z 07.12.2015 r., k. 58;

- pismo (...) S.A. z 25.05.2016 r., k. 121;

- opinia biegłego z zakresu górnictwa wraz z opinią uzupełniającą, k. 63-68i 91-94;

- zeznania świadka W. K., k. 52v-53, e-protokół z 24.11.2015r., 00:16:53;

- zeznania świadka K. K. k. 53-53v, e-protokół z 24.11.2015r., 00:40:34;

- zeznania świadka D. P. k. 53v-54, e-protokół z 24.11.2015r., 00:51:11;

W dniu 6 lutego 2015 r. A. W. wystąpił z wnioskiem o emeryturę górniczą. Decyzją z dnia 2 marca 2015 r. - zaskarżoną w niniejszej sprawie - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury

górnictwa na podstawie art. 50a ust. 1 ustawy emerytalnej, wskazując w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie spełnił warunku posiadania 25 lat pracy górniczej, gdyż udowodnił staż pracy górniczej w wymiarze jedynie 24 lat, 3 miesiące i 4 dni. Decyzją z dnia 30 marca 2015 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy nadto prawa do emerytury górniczej w myśl art. 50e ust. 1 ustawy emerytalnej, argumentując, iż wnioskodawca udowodnił jedynie 24 lata, 5 miesięcy i 16 dni pracy górniczej zamiast wymaganych 25 lat takiej pracy.

W dniu (...) A. W. zmarł. Na podstawie art. 136 ustawy emerytalnej do postępowania wstąpiła żona zmarłego - E. W..

dowód: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy,

- odpis skrócony aktu zgonu, k. 22.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., które do dnia 31 grudnia 2008 r. nie spełniły warunków do emerytury górniczej na dotychczasowych zasadach (a więc takim, jak w niniejszej sprawie wnioskodawca A. W.), uprawnienia do emerytury górniczej ustalane są na podstawie obowiązujących od dnia 1 stycznia 2007 r. przepisów art. 50a - 50e ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 887). Od dnia 1 stycznia 2007 r. ustawa emerytalna nie zawiera pojęcia okresów zaliczanych do pracy górniczej, zmianie uległ również katalog okresów pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, które zostały wymienione w art. 50c ust. 1 i 2 ustawy.

Zgodnie z treścią art. 50a ust. 1 ww. ustawy, górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1)ukończył 55 lat życia;

2)ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;

3)nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat (ust. 2).

W myśl zaś art. 50e ustawy emerytalnej, prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Ustęp 2 cyt. przepisu stanowi natomiast, że do okresów pracy górniczej, o której mowa w ust. 1, zalicza się także okresy:

1)niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne,

2) czasowego oddelegowania pracowników, o których mowa w art. 50c ust. 1 pkt 6, do zawodowego pogotowia ratowniczego w (...) S.A. w B., w (...) S.A. Oddział (...) w L. lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego

- bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.

Prawo do emerytury, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem, że pracownik nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 3).

W rozpoznawanej sprawie spornym postawoło ustalenie, czy zmarły wnioskodawca A. W. wykazał 25 lat pracy górniczej. Organ rentowy stał na stanowisku, że wymieniony okresu powyższego nie wykazał, a udowodnił jedynie 24 lata, 3 miesiące i 4 dni pracy górniczej. Przeciwnego zdania był wnioskodawca, a po jego śmierci - działająca w miejsce zmarłego żona E. W..

Odnosząc się do zarzutów wnioskodawcy w pierwszej kolejności wskazać należało, iż żaden przepis prawa ubezpieczeń społecznych, w szczególności ustawy o emeryturach i rentach z FUS, która jest podstawą orzekania w niniejszej sprawie, ani orzecznictwo sądowe dotyczące tej dziedziny prawa, nie przewiduje możliwości zaliczenia do pracy górniczej dniówek przepracowanych pod ziemią w soboty, niedziele i święta. A takiego zaliczenia w ilości 820 dniówek zebranych z całego okresu zatrudnienia w (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P. domagał się ubezpieczony. Ww. praca jest pracą w godzinach nadliczbowych, za którą - zgodnie z przepisami Kodeksu pracy należy się stosowane „zwiększone” wynagrodzenie i poza tym przywilejem nie ma żadnych innych podstaw prawnych, aby ponownie - przy ustalaniu prawa do emerytury - wpływała ona na uprzywilejowany sposób liczenia okresów pracy górniczej. Fakt opłacenia przez pracodawcę wyższych składek na ubezpieczenia społeczne w związku ze świadczeniem przez pracownika pracy w godzinach nadliczbowych może wpływać co najwyżej na wysokość świadczenia przyznanego uprawionemu. Nie może jednak zwiększać wymiaru jego stażu pracy górniczej w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej. Na takim stanowisku stoi Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z 6 marca 2012r. (I UK 333/2011, OSNP 2013/3-4/43) wprost wskazał, iż zatrudnienie w godzinach nadliczbowych nie zwiększa rozmiaru (wielkości) przepracowanych kalendarzowych okresów zatrudnienia wymaganych do ustalenia uprawnień emerytalnych. Zdaniem Sądu Najwyższego, nie ma podstawy prawnej do uwzględnienia ponadwymiarowej pracy górniczej wykonywanej np. przez 16 godzin pracy w niektórych dniach kalendarzowych górniczego zatrudnienia w „podwójnym” wymiarze (przez „dwie kolejne dniówki”) przy ustaleniu wymaganego górniczego stażu zatrudnienia, skoro określone w konkretnych kalendarzowych latach, dniach i miesiącach okresy górniczego zatrudnienia, wykonywanego stale i pełnym wymiarze czasu pracy „pod ziemią”, korzystają z przywileju ich zaliczania w wymiarze półtorakrotnym przy obliczaniu okresów zatrudnienia wymaganych do ustalenia emerytury górniczej. Również orzecznictwo sądów apelacyjnych potwierdza, że ustalając liczbę dniówek podlegających zaliczeniu w wymiarze półtorakrotnym (art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS) nie można uwzględnić ich w wymiarze wyższym niż ilość dni przypadających w danym miesiącu kalendarzowym. Wykonywanie pracy w godzinach nadliczbowych nie uzasadnia przyjęcia większej - aniżeli wskazana powyżej - liczby dniówek w miesiącu, bowiem była ona świadczona w ramach konkretnego dnia roboczego (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 15 września 2010 r., III AUa 288/10).

Zaliczeniu do stażu pracy górniczej A. W. nie mogły też podlegać okresy, w których przebywał na zasiłku chorobowym, za wyjątkiem tych, które spowodowane były wypadkiem przy pracy. Okresów takich wnioskodawca miał łącznie 1 rok, 5 miesięcy i 7 dni. Zgodnie z utrwaloną już linią orzecniczą, do okresu uprawniającego do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wlicza się przypadających od 15 listopada 1991 r. okresów pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconych na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego przypadających w okresie zatrudnienia uznawanego za pracę górniczą (por. wyrok SN z 21 lutego 2012 r., I UK 286/11, wyrok SN z 1 kwietnia 2014 r., I UK 366/13). W wyroku z 24 kwietnia 2012r. (I UK 373/11) Sąd Najwyższy wskazał wprost, iż zawarte w art. 50b ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pojęcia „okresy pracy górniczej” i „okresy równorzędne z pracą górniczą” to zwroty zastane, których znaczenia należy poszukiwać w uprzednio obowiązujących przepisach, a z tych wynika, że do „zwykłych” okresów pracy górniczej nie zalicza się żadnych przypadających od 15 listopada 1991 r. okresów pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego.

Stanowiły one uprzednio okresy zaliczalne do pracy górniczej, z których aktualnie ustawodawca zrezygnował. Ustawodawca co prawda w art. 50b ustawy o emeryturach i rentach z FUS - w odniesieniu do okresów pracy górniczej i okresów pracy równorzędnej z pracą górniczą - określił je jako „będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy”, co może budzić wątpliwości w sytuacji, kiedy wymienione okresy mogą być wyłącznie okresami składkowymi. Należy zwrócić jednak uwagę, że identyczne sformułowanie zawarte było w art. 38 i w jego przypadku okres nieskładkowy odnosił się do okresów zaliczalnych do pracy górniczej w nim wymienionych (art. 7 pkt 1-7, 9 i 12). Aktualne wyeliminowanie okresów zaliczalnych do pracy górniczej (w rozumieniu art. 38) wymagało doprecyzowania treści art. 50b poprzez stwierdzenie, że chodzi w nim o okresy składkowe w rozumieniu ustawy, czego ustawodawca nie uczynił. Nie oznacza to jednak, że okresy pracy górniczej to także dawne okresy nieskładkowe - zaliczalne do pracy górniczej, wymienione w art. 7 pkt 1 pkt a-c. Takie samo stanowisko wyrażane jest w piśmiennictwie, w którym podkreśla się, że uwzględnieniu w stażu pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą podlegają tylko te okresy nieskładkowe z art. 7 ustawy, o jakich mowa w art. 50e, a więc okresy niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne (por. I. Jędrasik-Jankowska, K. Jankowska, Prawo, s. 135). Jest to konsekwencją uchylecia art. 38 cyt. wyżej ustawy emerytalnej i braku jego odpowiednika w przepisach Rozdziału 3a Działu II tejże ustawy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należało, iż nie było żadnych podstaw do zaliczenia zmarłemu wnioskodawcy do okresu pracy górniczej wzmiankowanych wyżej okresów przebywania na zasiłku chorobowym w łącznym wymiarze 1 roku, 5 miesięcy i 7 dni. Postępowanie zatem organu rentowego, który okresów tych nie zaliczył do pracy górniczej, było prawidłowe i nie naruszało treści art. 50b ustawy emerytalnej. Inaczej natomiast przedstawia się kwestia okresów przebywania ubezpieczonego na zasiłku chorobowym z tytułu wypadku przy pracy.

Jako że art. 50e ustawy emerytalnej statuuje własny, odrębny od art. 50a, układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, definiując w ust. 2 własne, odrębne okresy zaliczane do kwalifikowanej pracy górniczej, a wśród nich okresy niezdolności do pracy z tytułu wypadku albo choroby zawodowej, za które wypłacono wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne stwierdzić należało, iż A. W. posiadał okresy niezdolności do pracy, o których mowa w art. 50e ust. 2 pkt 1 cyt. ustawy. Okresy te, zgodnie z dyspozycją omawianego przepisu, powinny zatem zostać zaliczone do okresów pracy górniczej uprawniających do emerytury górniczej w myśl art. 50e ustawy emerytalnej. Ilość okresów przebywania przez ubezpieczonego na zasiłku chorobowym z tytułu wypadku przy pracy wynosiła łącznie 2 miesiące i 14 dni i była niewystarczająca, by razem z okresem już uznanym przez ZUS dać wymagany ustawą staż pracy górniczej, tj. 25 lat. Po uwzględnieniu ww. okresów niezdolności do pracy ubezpieczonego łączny staż pracy górniczej wyniósł jedynie 24 lata, 5 miesięcy i 16 dni.

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył także dniówek przodkowych przepracowanych przez A. W. w okresie zatrudnienia w (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P.. Wnioskodawca kwestionował wskazaną przez ww. pracodawcę i przyjętą przez organ rentowy ilość dniówek przepracowanych przez niego w przodku twierdząc, iż w latach 1989 - 2006 przepracował łącznie 416 dniówek przodkowych, które liczone w wymiarze półtorakrotnym powinny mu zwiększyć okres pracy górniczej o dodatkowo 208 dniówek. Pracodawca wnioskodawcy w zaświadczeniu z 27 lutego 2015 r. wykazał jedynie 4 dniówki przodkowe, które A. W. przepracował w okresie od 2007 r. do 2011 r. W zaświadczeniu tym pracodawca wskazał również, że w latach 1989 - 2006 ubezpieczony nie przepracował w przodku ani jednej dniówki. Z uwagi na kwestionowanie przez ubezpieczonego treści ww. dokumentu i rozbieżne w tym przedmiocie stanowiska stron, Sąd powołał w sprawie biegłego sądowego z zakresu górnictwa, który na podstawie dokumentacji zawartej w aktach sprawy, w aktach osobowych, dokumentacji płacowej i ewidencji czasu pracy wnioskodawcy oraz dokumentacji z akt ZUS, jak również opierając się na materiale osobowym zgromadzonym w postępowaniu ustalił, iż A. W. w okresie zatrudnienia w (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P. przepracował jedynie 4 dniówki przodkowe.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na treść art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią zalicza się w wymiarze półtorakrotnym okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i

transportujących w przodkach oraz przy głębianiu szybów i robotach szybowych. Przepis ten określa więc jasno, jakie prace uważane są za prace w przodku uprzywilejowując te prace możliwością ich zaliczenia do okresu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym. W ocenie Sądu, materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu nie dał podstaw, by uznać, że ubezpieczony A. W. wykonywał prace w przodku w wymiarze, w jakim podaje w odwołaniu, tj. w ilości 416 dniówek w latach 1995, 1996 i 1998. Przede wszystkim podkreślenia wymaga, że wnioskodawca nie pracował na oddziale górniczym, lecz na oddziale mechanicznym, a jego praca polegała głównie na przeglądach i remontach maszyn górniczych w komorze mechanicznej, która nie jest przodkiem, praca zaś w przodku należała raczej do rzadkości, wykonywana była sporadycznie, gdy maszynę dało się naprawić w miejscu jej awarii w ciągu ok. 1 godziny. Jak wskazali przesłuchani w sprawie świadkowie, m.in. świadek K. K. (2), do uszkodzonej maszyny górniczej wysyłana była brygada, w tym np. wnioskodawca, która stwierdzała, czy maszynę da się naprawić na miejscu czy nie i ile czasu zajmie naprawa. Jeśli naprawa maszyny w miejscu, gdzie się zepsuła zabierała do 1 godziny, maszynę naprawiało się w miejscu awarii, a jeśli nie - holowało na komorę mechaniczną. Podkreślenia jednak wymaga - co wskazał również biegły sądowy - że holowanie maszyny górniczej na komorę mechaniczną nie może być uznane za pracę w przodku w myśl art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej. Nie jest to bowiem praca bezpośrednio przy urabianiu czy ładowaniu urobku ani przy innych pracach przodkowych, ani też przy montażu, likwidacji czy transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębianiu szybów i robotach szybowych. Zresztą, jak dodatkowo zauważył biegły sądowy, zachowana dokumentacja płacowa również nie potwierdza, aby ubezpieczony w spornym okresie pracował w przodku. W takim bowiem wypadku jego zarobek za dniówki przodkowe byłby co najmniej dwukrotnie wyższy, a tak nie było. Wnioskodawca zaś nigdy - co potwierdził jego przełożony W. K. (2) (k. 53) - nie składał zastrzeżeń do swoich dniówek, mimo że często zdarzało się, że pracownicy je kwestionowali. Wtedy zgłaszali „reklamację” przełożonemu, a ten wyjaśniał sprawę i korygował zakwestionowane dniówki. Skoro zatem była taka praktyka u pracodawcy wnioskodawcy, a wnioskodawca nigdy swoich dniówek nie zakwestionował, zaś z jego kart zarobkowych wynika, że za przepracowane dniówki nie miał podwyższonej pensji, która świadczyłaby o przepracowanych dniówkach przodkowych, a karty te odzwierciedlają prowadzoną przez pracodawcę ewidencję czasu pracy, to nie sposób uznać, iż w spornym okresie przepracował aż tyle dniówek przodkowych, ile podaje (tj. 416 dniówek). Dodać w tym miejscu należy, iż zarzuty działającej w miejsce zmarłego wnioskodawcy żony jakoby biegły sądowy - wydając opinię - oparł się o bliżej niesprecyzowane wyjaśnienia uzyskane w dziale kadr (...), co podważa wiarygodność sporządzonej przez niego opinii, nie są trafne. Wyjaśnień w przedmiocie sposobu dokonywania zapisów w kartach ewidencji czasu pracy, w tym rejestracji dniówek, udzielił Sądowi sam pracodawca ubezpieczonego (k. 121) i wyjaśnienia te potwierdziły informacje uzyskane wcześniej przez biegłego. Uzyskanie zaś tych informacji było niezbędne celem ustalenia znaczenia zawartych na kartach ewidencji czasu pracy znaków „I”, „+” czy „x”. Okoliczność zaś, że znak „+” czy „x” nie oznaczał dniówki przodkowej (jak sugerował wnioskodawca), lecz zwykłą dniówkę przeniesioną z ewidencji czasu pracy do dokumentacji płacowej pracownika, dodatkowo potwierdza, że ubezpieczony w spornym okresie nie przepracował takiej ilości dniówek przodkowych, jak podaje. Opinia biegłego sądowego sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania jest jasna, rzetelna i należyście uzasadniona. Biegły posiada fachową wiedzę z zakresu górnictwa, w tym w przedmiocie oceny pracy zaliczanej do prac przodkowych ujmowanych jako dniówki przodkowe i prac zaliczanych do „zwykłych” dniówek przepracowanych pod ziemią. Biegły opracował opinię zgodnie ze zleceniem Sądu, nie naruszając swoim postępowaniem żadnych przepisów procedury. Przy sporządzaniu opinii oparł się o całokształt dowodów zgromadzonych w postępowaniu, w tym również o powołane przez wnioskodawcę dowody osobowe, i dokonał ich rzetelnej analizy, zestawiając dowody osobowe z zachowaną dokumentacją pracowniczą oraz posiadaną wiedzą specjalistyczną, w efekcie czego wyprowadził z tych działań logiczne wnioski, których działająca w miejsce zmarłego ubezpieczonego E. W. nie zdołała skutecznie podważyć.

W takim stanie rzeczy, mając na uwadze zgromadzony w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy Sąd uznał, iż nie dostarczył on podstaw do uznania, aby A. W. w okresie od 1989 r. do 2006 r., w szczególności w latach 1995, 1996 i 1998, przepracował w przodku 416 dniówek, które są uprzywilejowane możliwością zaliczenia ich do stażu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym. Przesłuchani w postępowaniu świadkowie, w szczególności przełożony wnioskodawcy W. K. (2), nie zdołali podważyć zapisów zawartych w dokumentacji pracowniczej A. W., w tym sporządzonej przez pracodawcę ewidencji czasu pracy, a na jej podstawie - dokumentacji płacowej. Zaś subiektywne rozumienie pojęcia „przodka” przez świadków, w tym rozumienie i zaliczanie przez nich do pracy w

przodku także prac holowniczych maszyn wykonywanych przez pracowników oddziału mechanicznego, nie mogło znaleźć uznania w świetle jasnej, precyzyjnej i logicznej opinii sporządzonej przez osobę posiadającą w tym zakresie wiedzę specjalistyczną. Powyższe skutkowało uznaniem, że A. W. w okresie zatrudnienia w (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P. przepracował jedynie 4 dniówki przodkowe, które zostały wykazane przez pracodawcę w zaświadczeniu z dnia 27 lutego 2015 r. i uwzględnione przez ZUS przy obliczaniu stażu pracy górniczej ubezpieczonego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż wnioskodawca, a następnie działająca w jego miejsce żona E. W. (art. 136 ustawy emerytalnej) nie wykazali, aby A. W. spełnił warunek stażowy 25 lat pracy górniczej. Tym samym - nie wykazali, aby spełnił przesłanki do przyznania mu emerytury górniczej w myśl art. 50a ustawy emerytalnej bądź w myśl art. 50e ustawy emerytalnej. Takie uznanie skutkowało oddaleniem odwołania jako niezasadnego, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.